VINTILĂ HORIA

poeme

VIITOR PETRECUT

No es la primera vez que Vintila Horia aparece en nuestra colección. Antes había preparado y publicado una Antología de los poetas rumanos en el exilio, recibida por todos los lectores de fuera y dentro de Rumania con un verdadero interés, ya que en pocos meses, la edición se había agotado.

Para nuestra Asociación el hecho de poder publicar las poesías de Vintila Horia, escritor célebre —premio Goncourt 1960— y excelso poeta, es una gran satisfacción ya que con este libro llegamos al número doce de la colección, que no es poca cosa, cuando la cultura y especialmente la fatiga de poder publicar algo en rumano y para los rumanos que todavía viven y sienten la libertad, se hace cada día más difícil.

No obstante el largo exilio, no obstante la confusión que está atravesando el mundo de hoy, nosotros seguiremos sirviendo desde este rincón apartado, la verdadera y libre producción literaria, que servirá, algún día, como documento genuino del esfuerzo de una generación, sacrificada en gran parte, por desear un mundo libre y especialmente una Rumania dueña de su verdadero destino.

El libro de Vintila Horia, tan significativo por su título, añade una página más a esta lucha permanente, por la afirmación nacional libre.

Salamanca, febrero de 1976.

* * *

Nu apare pentru prima oară Vintilă Horia în colecția editurii noastre. Cu ani în urmă a pregătit și publicat o Antologie a poeziei noui din exil, primită de mulți Români din afară sau din România, cu un viu interes, ceeace a făcut ca ediția să se epuizeze in scurt timp.

Pentru Asociația noastră faptul de a putea publica poeziile lui Vintilă Horia, scriitor celebru —premiul Goncourt 1960— și excelent poet, constitue o mare satisfacție, pentrucă cu acest volum am ajuns la numărul 12 al colecției, ceeace nu este puțin lucru, când cultura și în special greutățile întâmpinante pentru a putea publica ceva în românește și pentru Românii care trăesc și simt libertatea, sunt din ce în ce mai mari.

Cu tot acest lung exil, cu toată confuzia care a cuprins întreaga lume, noi vom continua să servim, din acest colț îndepărtat, adevărata și plină de libertate producție literară, care va servi vreodată, ca document curat mărturisind sforțarea unei generații, în mare parte sacrificată, care dorește o lume liberă și în special o Românie stăpână pe adevăratul ei destin.

Cartea ce ne-o dăruește Vintilă Horia, atât de semnificativă prin titlul ei, adaugă o pagină în plus, în această luptă permanentă pentru o afirmare națională liberă.

Salamanca, februarie 1976.

VIITOR PETRECUT

POEME

Lui Ion Dumitru,
poet şi ctitor în exil
de schit în opoziţie,
în semn de prietenie
şi admiraţie,

[illegible]

12

ASOCIACION CULTURAL HISPANO-RUMANA

PRINTED IN SPAIN

Depósito legal: M. 2.335.—1976 ISBN: 84-400-9585-6

ARTES GRÁFICAS BENZAL - Virtudes, 7 - MADRID-3

VINTILA HORIA

VIITOR PETRECUT

POEME

ASOCIACION CULTURAL HISPANO-RUMANA
SALAMANCA
1976

POEME DE ACELAŞ AUTOR:

A murit un sfânt, Valle Hermoso 1951, ediţia II 1952.
Jurnal de copilărie, París 1958.

LUI OVID CALEDONIU

Aceste poeme au fost scrise între 1959 şi 1975, în Madrid şi Paris, sau pe-aproape, cu gând de a nu mă pierde.

LA UN NOU ÎNCEPUT FOARTE VECHIU

Nu cu mâinile mai adun,
Nu cu ochii,
Ci sparg în mine spicele lumii
Pentru pâinea de noapte.

Voiu fi fost început de nimic,
Lespede pe cenușe.
Ci sămânță curată a fi
În adâncuri s'a dovedit.

Colinde de chipuri, lungi
În nevăzutu-se pierzând,
M'au tot dus sub pământ
Până când.

Ca un condeiu, de mâini
Neștiute purtat,
A scrie m'au pus litera
Vieții văzute

Şi pe cealaltă în alte
Tainiţe m'au silit
A mi-o încondeia,
Îndestulată în fel şi chip.

Unde nu mai e întrebare
Ci un ajuns fără semn.
Drumurile mi s'au făcut unul,
Priveliştea miar.

Şi rămas cu mine ca luna,
Stelele îndoielii stingând,
M'am strecurat ca la naştere
Pe crucea atunci ştiută,
Astăzi văzută,
Cu sigiliul buzelor învoită.

OMAGIU LUI JUNG

Jocul cu umbra, jocul
pe loc, joc singur,
sărind din timp,
lunecând în setoase
străfunduri, jocul
cu umbra ascunsă.

Sunt fundul din ochiu,
a doua pupilă,
păstrătoare de cioburi,
strâmb gânditoarea.
Prinde-o. În lumină
din când în când săritoare,
luna din fund
a toate oglinditoare.

Joc fără legi, pustiu
de poveţe, jocul cu umbra
nu e nimic. Tot este.

Pasul îl pui pe o piatră,
mâna pe scut, scânteie
arătătoare de-adânc
îţi culege mirarea.
Pentru orbi spaimă mare,
prilej de aleasă pierzanie.
Pentru văzători
închisori.

Ca să ieşi, te cruceşte
de-atâta străinătate
dospind în mlaştini
hotărâtoare. Impune
umbrei o limită.
Dacă poţi. Dacă nu,
treci prin lume
cu jocul pe frunte
ca o coroană de umbre mărunte.

MANIFEST CU PORTRET ŞI NATURĂ MOARTĂ

Prudenţă, prudenţă clamând
Din Salamanca până'n fustele Dunării,
Şopârle temătoare, sau limbi, deşteptând
Zgomote de pierzanie.
În astfel de şoapte stă scrisă în noi
Moartea pădurii
Şi în scările timpului ne ridicăm
Cu mirare tot mai măruntă.

Culcaţi pe litere ca pe fân putrezit
Din somn şi din zi uzurpându-şi odihna,
Nici cărturari, nici păstori,
Scribii, lume amărând, turbură cer.

Am văzut la izvoare,
La capătul sus al surorii de sânge
Plângând cu fruntea pe ape, una şi trismegistă,
Fecioara Poesis cu sandalele rupte.

Şi'ntr'o margine de pădure
Călugărul nou l'am văzut,
Scăpat din prăselele umbrei
Către părerea de dincolo.

Părea turnat în sfinţenie,
Sătul de istorie şi bolnav de fapte,
Mergea să ne spună unde e locul
Răsunat subt ora de aur.

La moartea prudenţei
A cântat un cocoş,
A picat o stea,
Alte cântece au înviat
Printre alte rele.

DIN PUNCTUL ALFA

Cum l'am aprins la marginea pădurii,
Între ceaţa câmpiei şi moartea dintre crengi,
S'au şi ivit Atlanţii cei negri'n cerul gurii
Ca să păzească focul şi tu să-i înţelegi.

Îi recunoşti? Sunt moşii venirilor din noi,
Desemne pe pereţii speluncilor de piatră,
Îmblânzitori de zimbri, aducători de ploi,
Prin glasul lor căţeaua trecutului ne latră.

Ci flacări vechi în toamnă cu mâna ta stârneşte,
Citeşte în jăratec uşor ca într'o carte
Şi vezi-mi cum din urmă spre noi se năpusteşte
Ce-a fost în fiecare şi ce ne mai desparte.

Ia seama cum descântă Atlanţii în scântee.
Simţi depărtări amare schimbate'n apropieri
Cum tăinuind în marea tăcerilor închee
Şi cum temutul mâine descalecă din ieri.

2

E noapte în câmpie, prin crengi e și mai mult,
Întunecimi se'nfruntă la timpul înserării,
Doar focul care sună nestins lângă tumult
Stă, cumpănă umană, rebel împreunării.

Atlanți și noi, vom prinde ca mâine în privire
De flacări noui dovadă și limită utilă,
Și vom veni, chemării ascunse în numire
Să dăm un sens, când toamna va ști plângând de milă.

Vom fi atunci un singur și drept revenitor,
Din grote adânci suindă ne va'nsoți mirarea
Și focul care astăzi ni-i joc dogoritor
Ne va ceti, în palma rapsodă, împăcarea.

FONIE

Nopțile spun stelele tac
Tac-tac-tac
Zile din coji se desfac

Cad frunze'n uitări fără leac
Tac-tac-tac
Toamne se fac se desfac

Tunet de arme în veac
Tac-tac-tac
Capete'nfipte'n harac

Mai bine să spun sau să fac
Tac-tac
Veac sub copite de drac

Tac

NUMĂR

Încă odată trecând
Pe cal alb —poate că'n spume—
Peste pădurea sunând
Din mărunțișuri de aur,

Elan giratoriu rupând
Cu pintenul sângerat în adânc
Tot alte ferești deschizând
Către alte fecunde oglinzi.

Din număr în număr urcând
Spre adunări solitare
Patrie poate aflând
În greaua împreunare.

Tu care'n zvon luminând
M'ai împins să alunec—
Departe aproape zăcând—
Iei parte la zbor tremurând

Din măruntaie de aur.

OLTENEASCĂ

Fuse ieri
Fuse poimâine
Fuse țest sau fuse pâine
Fuse umbră de juvete
Lubeniță sau erete.
Fuse?
Fuse albe, fuse pline
Degete'nvârtind destine,
Jianu fuse,
Fuse iuți
Invârtiri de arnăuți
Răcnet fuse.
Mâna puse
Pe vremelnicile fuse
Și pe alt tărâm se duse
Unde pere doborâte
Șapte trepte coborâte

Fuse negre'ncremenite
Cine'n Jii şi'n lotri fuse
Strepezind urzite suse
Alte căi alegându-se
Fuse.

CÂNTEC DE FLUIER FĂCUT DIN LEMN STRĂIN

Cine-mi eşti, cum îmi eşti
Cântător din Bucureşti
Peste zări împărăteşti
Peste ape diavoleşti,
Rupt din raiuri începânde
Pus pe mările flămânde.
Treci cu mila ta sumară
Dintr'o vară'n altă ţară,
Cu desaga plină ochiu
De cumplitul dedeochiu
Care-a stat să fie scris
Peste ochiul tău deschis
Şi-a'nsemnat cu apă vie
Setea de statornicie
Care n'a fost săturată
Niciodată.
Oare cărui meşter grav
Datoreşti ăst of bolnav?
Oare cărui temnicer

Pofta de-a scobi în cer?
Cărui melc prea rostuit
Patema de infinit?

Nu căta la mine sfat
Păcurar nevinovat
Că mi-e leacul singuriu
Ca o iarbă pe-un sicriu,
Nici nu sta să cânți a jale
Când îți ies lovit în cale,
Că n'am inimă s'ascult
Cântece de prea demult,
Nici alean ca să-ți întorn
Pentru sunetul de corn,
Arc sau fluer, nu mai știu,
Zid părelnic pe pustiu.
Amuțit-am amuțit
Pe foc mare răstignit
De pârjol nedovedit
De cuvinte ostenit,
De Cuvânt, doar, hămesit.

Treacă-ți setea Vinerea,
Aleluia și-o lalea.

E DE-AJUNS SĂ INCHIZI

Ochi închide peste zi
Ca să vezi, fără departe,
Scrise, toate, ca'ntr'o carte,
Semnele din a trăi.

Ochi deschide în spre unde
Tu ești tot ce poate fi,
Înăuntru, infinit
Ascultat pe patru unde.

Noapte nu e și nici zi,
Ci un tot venit sub pleoapă
Astfel ca în noi să'ncapă
Ce n'aude, nici privi.

O mișcare'n neclintire,
Omul-eu se face nume,
Deschizându-se spre lume
Ochiul-somn, a toate știre.

Astfel eu în mine sânt
Tot ce e din prund în stele
Şi chiar dincolo de ele
Unde sunt tot eu, şi cânt.

ANTICOR

Corul care n'a cântat
Decât mute reverenţe
Va rămâne mutilat
Între rime şi cadenţe.

Nu va şti nici unde-i ora,
Nici chenarul nu-l va şti
Care'mprejmue sonora
Greutate de a fi.

Va umbla mereu să prindă
Umbra din înclinăciune,
Şters aflând dintr'o oglindă
Despre rele sau de bune.

Apoi orb încet cu'ncetul
Va muri'ntr'o reverenţă.
În ăst timp va şti poetul
Altă rimă şi cadenţă.

Lume e însingurând
Melodiile spre una,
Corul poate fi un gând,
Seceră sau semiluna.

Corul cântă adormind
Pruncul care-ar vrea să fie
Treaz la stelele suind,
La fierbânda alhimie.

REPORTAJ DESPRE POTOP

Plouă tare mărunt, tare tare,
Peste culmile caselor,
Peste cele de iarbă ale dealului,
Plouă ca toamna, pe pălării, pe ogoare,
Până'n măduva crengilor și a oaselor,
Până'n sângele murgului.

Florența s'a umplut de noroae,
Depe Poarta Paradisului au căzut
Scene de aur în glodul adus
De apele năvălind în puhoae
Peste Cetatea Crinului, vrut
Simbol de puritate și semn de sus.

Turnul lui Giotto a tremurat din rădăcini,
A pătruns ploaia în stratagemele din arhive,
Cerul s'a făcut apă și s'a prăbușit
Peste prăpastiile noastre de buni creștini,
Peste păcatele guralive,
Împreunându-se'n fund cu un semn tăinuit.

La Madrid n'a plouat decât patru zile,
Tare mărunt, apoi tare tare.
Strada Mare curgea ca o gârlă de sat,
Ducând la vale frunze și alte lucruri utile.
Mirosea a câine murat și a mare
De parcă ne mutaserăm pe un țărm sau pe Ararat.

Simțeam în mine cum urcă Potopul
Din fundul sângelui, din amintirea uitată,
Și gândeam, înainte de somn, la vechile ape
Care-au venit peste lume și au înnecat totul,
Și cum șiroind mă trăgeam din corabia purtată
Din Noe cel departe până'n eu cel aproape.

ÎNFRÂNGERE, NEUITARE

Îngerul învins nu uită de luptă,
Ci în pădurile cerului, ascuns de ochii nemerniciei,
Pană cu pană își drege aripile scuturate.

Cu o piatră prinsă din sbor,
Cu o schijă de stea
Își ascute sabia ciobită.
Știe că lupta nu e una
Și că din mii de înfrângeri
Îi sunt făcute suindele trepte.
Dintre ele ultima îi va fi pentru
totdeauna câștigătoare.

Diavolul nu cunoaște secretul.
Fiecare biruință o crede hotărâtoare,
Rănile își lasă deschise spre moarte,
Suliței stricate nu-i reface tăișul,
Ochiului sdrobit nu-i împrospătează
vedenia.

Astfel încât din nenumărate victorii
Își țese singur, cu încetul, straiul căderii.

Tu îngere care nu uiți rostul fiecărei înfrângeri,
Din umilinți adunând aleasa venire,
Lasă-ți cunoscută taina
Celor care, ca și tine, înfruntă amarul
Și adunați în păduri se reculeg
pe marginea rănilor.

Dă a lor mei piatră de subțiat așteptarea,
Pene de lecuit elanul,
Hrană de neuitare,
Căci suiți din aceeași sămânță.
Iar chipul omului n'are altă oglindă.

C R E Z

Crede. Crede în limita umbrei,
Crede'n tăcerile sunătoare,
În apele care trec, în piatra
Care rămâne, povestitoare.

Crede'n sămânța amară
Din fundul durerii, crede
În buna străvechea orânduire
A visului din ziua de vară.

În blânda șopârlă din timp
Care lunecă peste minciună
Și scoate din mătrăgună
Nectar de nestins.

Crede în ce s'a aprins
Peste dealuri și turme,
Află că sumbrul răstimp
Va asfinți fără urme.

Crede'n blestemul celui închis,
În ruga'nsetatului de dreptate,
În apriga frățietate
Aprinsă în Țara din vis.

LA NESCHIMBATUL ESCORIAL

Lui T. Mărgăritescu

O, rigă vechi în straiu de mânăstire,
Adulmecând imperii și iertare,
Cum ai crezut din aspra ne'mpăcare
Să-ți afli scară către mântuire?

Ai pus meșteșugari să spargă tare
Și'n piatra muntelui să dea de știre,
Ca să-ți păstrăm cu frică'n amintire
Prea omeneasca-ți, dubla disperare.

Ci în domnire nu-i călugărie
Și nici în rugă svon de bătălie.
Tu într'un sbor le-ai vrut pe amândouă.

Te văd trecând, la Escorial, când plouă
Și cade frunza peste'mpărăție,
O, rigă vechi schimbat în spaimă nouă.

SONET DE SALVARE

Copilărie, vină de m’ajută,
Mi s’a’ncurcat din nou destinu’n viață,
Cu ochi de jar, cu frunte ca de ghiață
Îmi stă’nainte noaptea ne’ncepută.

Adună-mă din gând ca dintr’o ceață
Și lasă-mă din blânda ta lăută
Să-mi fac culcuș în vis, cântare mută,
Leac nou să aflu până’n dimineață.

Întind o mână, apoi, tainic, alta,
Spre tine-eu, lucind ca în înalta
Menire’a stelei în zenit și’n undă.

Mă recunosc în casta depărtare,
Ochi când închid sunt joc fără hotare,
Și fur din tine setea mea profundă.

RÂMNIC

Cu Spania’n mâini ca un vânat de preț,
Cu România’n gând ca trasă’n țeapă,
Umblu tăcând, de teamă să nu’nceapă
Chiar azi, în câmpuri, marele județ.

Știu silnicia lumii ca pe apă,
Cunosc sub mască gâdele isteț
Bătând din Londra până în Olteț
Ca’n toba lui vorbirea să ne-o’ncapă.

Zori zac cu stelele’n putreziciune.
Ce-i om se-anină într’o groază’ntreagă.
Și nimeni nu mai trage din minune.

Eu știu un loc de azimă și prune
Unde-a’nceput din funduri să se-aleagă
Ce-i vechiu și strâmb de dorurile bune.

DON QUIJOTE CĂTRE SANCHO

Castilie galbenă ca miezul lunii
Sub paşii Rosinantei ondulândă,
Cu struguri şi cu plopi în toamna blândă
Cum te măsoară văd, în lung şi'n lat, lăstunii.

Mi-e aripă de moară tremurândă
Soarta din gând şi cea din faptă. Unii
Mă socotesc mai bun decât nebunii
Şi-mi dreg din grija pentru ei osândă.

Alţii mă iau drept umbră dintr'o carte
Şi nu'nţeleg ce foc de dor mă'mpinge
Spre mila lumii, vie şi departe.

Tu, Sancho, fă-ţi din nepăsare parte
Şi'n noaptea focului care te stinge
Visează visul greu ce ne desparte.

TELEOLOGIE

Cu nume adâncit în iniţiale,
Ondulatoriu *v*, din Planck cetire,
Corpuscularul *b* în devenire
Pulsând în spaţiu ruperi în semnale,

Aş întruni, complementar din fire,
Blesteme reci şi calde osanale,
Ca'ntr'un mioritic ritm de deal şi vale.
Ci un suiş mai greu îmi leagă fire

Păienjeneşti cu noimă osebită:
Mă leg să intru în vârtejul criptic
Şi deci, fidel ieşirii din ispită,

Nici devenind, nici îngheţat în quantic,
Împreunat cunoaşterii, rodită
Idee-mi fac de crez apocaliptic.

OVIDIU

Tu n'ai lunecat niciodată în umbră.
Iată dece nu-ți află nimeni mormântul.
E de ajuns să scurmăm în scânteie:
Ea ți-e tipar, nu pământul.

Cu mâini te-am simțit lângă mine
Palid de gnoze, cu mâini te-am sculptat
Aidoma ție, și cu răbdare de litere
Către foamea viilor te-am ridicat.

M'am ridicat... Tu treaptă
Mi-ai fost către aceeași lumină
Care neobosit prin timpi ne îmbină,
Urcuș strâmb către facere dreaptă.

INCIZII SACRE

Nu spune cât a trecut.
Îmi ajunge semnul în piatră
Ca să număr jucând
Clipele din scântee până'n
Cenușa din vatră.

Nu spune cât a trecut.
A fost trăiește'n va fi.
Timpul e una cu pământul,
Cometa cu cât ai clipi.

E o singură mare poveste
Înscrisă'n puzderii de semne
Curgând către o singură chee
Aflată în ultima ușă pesemne.

Pe ușă, pe chee, pe piatră
Încrustările dau mărturie

De facă-se și de fie.

IN VIE

(fragment dintr'o scrisoare nescrisă)

Dacă ţi-aş putea scrie cum era'n cramă
Cum era'n vie...

Dacă ţi-aş putea aduna din parfumuri
Floare de cătini din umbre de drumuri...
Dacă mi s'ar da într'un fel învoire
Ţi-aş vorbi de ciorchini şi de nemurire.

Însă nu din aduceri ne'ntoarcem,
Ci mai dreptcredincios mi se pare
A te duce de mână nu'n depărtare
Ci'n via de-acum, în crama
Unde nu pot fi nici tata nici mama,
Unde vinul din butii, ca dintr'o rană,
Ţâşneşte şi cântă pe castiliană.

E mai drept, mai cu minte
Decât să muşcăm din aduceri aminte.

Iată, de pildă, cum norii
Se'nfruptă din alte podgorii,
Cum peste cântarea dela cules
Trece lopătând greu
Stolul ales
Către miazăziua lui Dumnezeu
Unde din rădăcini nu se mişcă nicio arătare.

Cum satul, cu biserică, cu pâine, cu sare,
Ingenunche în înserare,
Cum cina, semnul crucii, apa'n fântână
N'au nici gust nici rostire'n română.

Sunt aici. Ce-ţi mai pot spune
Ca să ştii că doar în minune
Timpul se'ntoarce ca ceasul
Şi-şi face, când il vrei, auzit locul şi glasul?

E bine cum a fost să ne fie.
Laudă omului pentru limba din vie.
Pentru aproape, departe, laudă Ţie.

DESPRINDERE SAU CUNOASTERE

Bat tunurile în viile vii.
Nu de vânt, nici de toamne
Cad frunzele în pădurile lumii
Ci de bubuitul din carne.

Nu de molime ci de tun
Cad oamenii în cetate, în cătun.

O mână nu'ntind, nici cuvânt.
Făcătorii de punți s'au retras
Unul câte unul din gest și din glas
De-am rămas tăiat de ce sânt.

Nu de rele ci de tun
Cad oamenii ca din prun.

Dacă dau roată cu ochii pe zare
Parcă nu mai e nici munte nici mare
Și dacă pe călcâie mă'ntorn
Nici urmă de corb sau de horn.

Nici urmă
De păstor sau de turmă.

Știu că e vis urât, că ajunge
Să sting lampa din mine și să deschid
Ochii, să fug din sânge,
Porțile cramei din fund să le'nchid.

Dar și în lumină odată ajuns tot îmi spun:
Nu de timp ci de tun!

Ies în strada cu soare bun.
—Extranjero! îmi strigă trecând
Un cuminte sau un nebun.
Extranjero? Cui am greșit și când?

Nu mai e voce de om să răsbun
Ci limbă de tun.

Dacă a străin arăt aici și acum,
Dacă de unde sunt nu mai pot fi,
Unde s'o mai apuc, cărui drum
Să-mi dau pașii la'ncremenit?

Ce păcat? îmi vine să spun.
Nu-i răspuns, ci treabă de tun.

Nu-i răspuns decât în străinie.
Mă înalț în ea ca'ntr'o șea
Mie hărăzită, numai mie,
Și dau pinteni către facă-se voia Ta.

În urmă tot mai mărunte-mi apun
Muțenia din om, dușmănia din tun.

Eu, liber, către Tine mă spun.

YO, EXTRANJERO

Cu oaspe alb căzut din lume,
Quetzalcoatl zis, ori Prometeu,
După potopul prim dând nume
Uimirii sacre în atom și zeu;

Cu galben praf suit de vânt,
Mutat de aripi purtătoare
La anotimpul renăscând
Însămânțând lemnar în floare;

Cu suflul fulger trecător,
Mesaj de A. R. N. ducând,
Din jos în susul numitor
Sinteză nouă replasmând;

Cu literă împrumutată
Străine goluri fecundând,
Din negru'n alb cutremurată
Fecioară-mumă despicând;

Cu eu străin chemat în ură,
Nedumerit, apoi știind,
Străin, cu pâinea duc la gură
Ce-am semănat în vis, fiind.

GH

Sburlit de vânt, cap de furtună,
Hohot negru, păr iute răsfirat.
Om nu e. Verdele frunzelor îi caută chipul
Cu pensule prelungi pe drumul de cer.

Trup de furtună om nu poate fi,
Ci aducător aminte din foarte adânc.
Pasări culegătoare de aripi
Îi fug din cale. Mor frunze.

Bate de departe la porțile spaimei.

Sumbru ca ieșit din pământ
Sau din alte străfunduri, dar fără nume.
—Om nu e, zise copilul. Trase pe ochi
Coiful de jucărie, din teacă sabia
Și-i ieși înainte.

Fiecare balaur cu sfântul lui,
Şopti baba, strângându-şi crucea
Pe piept cu degete paznice.
Fulgere săbii. Ploaie de sânge.

RUNE

Am fost în Roskilde la culesul atomilor.
Pe ferestre de aur lăsau criptice urme.
Vaiere lungi răspundeau în carne
La fiecare subtilă înscriere.
Pleoape de alarmă clipeau la intrări,
Ca ostaşi la porţi de puternici,
O mână înţeleaptă le stingea când treceam.
Intrebări viitoare primeau trecute răspunsuri.
Pătrundeam în templul reculesei culegeri
Unde materia se lăsa cercuită.
Pe ferestre primăvară neştiutoare, verde complice.
Ape lungi, petale, calme păşuni
Pentru vaci fără secol,
The holly Peace en la paz del Señor.
În tuburi prelungi, multiple de trei, electronii
Înscriau la Roskilde pe o placă de aur
Numele omului.

25 Mai 1969

LOGODNICI LA STOKHOLM

Apoi alte insule veneau,
Alți brazi întindeau
Unghii subțiri către cer, repetau
Vechi implorări și iar tremurau,
Ca o necontenită vorbire erau.

Numai ei fără încetare tăceau.

Ea, aducând din tundre lapone
Verzi înghețări în priviri, căinți
De mai aprige zone.
El, netrezitor de ape cuminți,
Pescar de moarte jivine,
Purta pe buze depărtări și ruine.

Ape și ore treceau,
Cei doi nu vorbeau nici trăiau,
Logodiți rămâneau.

Apele cu cerul comunicau.

Rămăseseră poate în copilărie,
Fără să vrea sau fără să știe.
Poate că incomunicabilitate
Numeau stupida străinătate.

Până și insulele pe depărtare
Păreau cuvinte născute din mare.

Stokholm 27 Mai 1969

LANGELINIE

(Comentariu la «Jurnalul unui seducător»)

Regine Olsen, ai iubit
Nu trup uitat, ci gând cioplit,
Die Existenzphilosophie
Peste a avea ți-a scris a fi.

Tu lângă ai stat,
Ți-a smuls pe în,
Cu praf și pulbere pe sân
Te-a încercat.
Și în orașul scufundat
În aprioric ca'ntr'un pat
Tu n'ai avut nici cum nici când.
Te-a mulțumit cioplitul gând
De-un împărat peste cuvânt
Pe Langelinie rostit,
Cuvânt pe tine răstignit.

Aestetischrührend cât ai fost
Ți-ai împlinit întregul rost,
Moralestuffen te-au desprins
De urcătorul asprul ins,
Iar theologisch când a stat
In carne iar te-a înturnat.

Trecură ani rupând din zi.

Intoarsă'n moarte sau în nord
Te-ai prins cu Sören Kierkegaard,
Post scriptum la un alt a fi:
Realitet Categorie.

Stokholm 25 Mai 1969

CAPĂT DE COD

In numele cui aceste ferestre
Care nu dau spre nimic?
Munţi împăduriţi cu antene
Unde vin să-şi curme destinul
Pasări din Blaga, cu cap de om.
Râuri de strigăt curgând
In albii de asfalt exoteric.
Zgomot de facerea lumii
Cu miros de sfârşit.
«Dumnezeu a murit»
Strigă teologi cu privire de idoli.
Prostituatele se roagă pentru ei
Clănţănind de spaimă sau de frig
Răstignite'n caverne de gumă.
Ultima ratio.
Tot ce-a crescut între om şi atom
E pe cale să piară.
Lupii, leii, leliţele junglei
Se strâng în grădini cu alei şi garoafe
Şi întind către iesle colective

Boturi domestice, urechi fotogenice.
Astfel vor muri abatoarele.
Ci numai oameni vor ucide oameni
În numele ideilor şi a unei mai bune convivenţe.
Sângele va fi exclusiv albastru
Ca o literă de tipar.
Apoi, cu încetul, între om şi atom
Nu va mai rămâne decât timpul din orologii
Absurd şi uimit
Şi spaţiul la fel de pierit.
Drumuri încâlcite vor ţese
Iţele Apocalipsului.

New York 27 Octombrie 1969

BEATNICK

(La moartea lui Jack Kerouak)

Te-ai născut în setea de drum,
Ai băut cu cana din călătorie,
Din târg în târg, între poesie și fum
Ai adunat timp pentru fum și poesie.

Nu e nimeni aproape. Amici căutăm
Sau iubite, la cât mai haihui depărtări.
Călărind cai de zgomot mânăm
Spre tot alte căutate plecări.

Drum pe drum fac o viață în spațiu,
Un îndemn la mai mult sau mai sus.
Altfel decât Ovid sau Horațiu
Acelaș secret la ureche mi-ai spus.

Cărțile tale au crescut împreună
Cu urcatul spre galaxie.
Când omul a pus piciorul pe lună
Te-ai mutat în altă călătorie.

Boston 25 Octombrie 1969

TREIME

Intre Crăciun, Paşte şi vacanţa mare
Umblă timpul pe trei sfinte picioare.
Copil, îl aştept la aceleaşi hodini,
Aciuat între roze şi rădăcini,
Chip după chip lipit peste ani,
Schimbat la lumină, neatins în secret,
Năpustit în cuvinte, poet,
Ca'ntr'o pleavă de gologani.

Trei spaţii înscrise în Sfânta Treime,
Cu Dumnezeu începând din desime,
Guvernând peste vară ca peste-o Oltenie,
Cu Iisus între Crăciun şi ultima denie,
In timp ce Sfântul Duh, obsedat de unire,
Din taine echinocţiale'mplineşte
Ora Leului care la rându-i doreşte
Săgetător cu precisă îndeplinire.

TOAMNĂ 74

Cum vin şi trec atoate călătorii
În cerc sumar de aer şi de ape
Ornic şi ore împlinesc cocorii
Departele purtând pe-aripi de-aproape.

Aşa încerc în toamnă nemurirea
Ca pe o veche haină nepurtată
Şi'mbrac vremelnic patima din firea
Celei mai drepte legi pe drept uitată.

Cum frunze cad şi'n linişti se despoaie
Imensa toamnelor desprinzătate,
Aşa învie încolţind din ploaie
O lună sângerând de libertate.

CRAINIC

Îmi pipăi trupul cum se stinge,
Un borş de ştir l'ar încălzi;
Un fir de iarbă de-aş atinge
Fulgerător aş înverzi.
Lăsaţi-mi mâna de fantomă
Din pom să ia măcar un măr,
Muşcând m'aş umple de aromă...

NICHIFOR CRAINIC

Mă gândesc, maestre, la tine
Şi, peste piedici, îţi spun pe nume.
Aflu că ţi-a fost foame,
Nu numai frică, nu numai durere
(Bătae, frig, spaimă de viaţă şi de moarte)
Dar şi foame de pâine, în fundăturile negre
La care te-au condamnat porcii de câine.
Te văd, în haosul gherlei
Tremurând în întunerec, cu fruntea
Ta roditoare de imagini,
Rostind pentru alţi hămesiţi
Versuri de adâncă îndestulare,
Rupând din pâinea de suflet
Pentru foamea altora, mai flămânzi.
Asta ţi-a fost, cu siguranţă, misiunea

Acum şi aici: să duci în vraişti
De necunoscută până atunci umilinţă
Lumânarea caldă a cunoaşterii.
Taine cumplite, astfel, ai descifrat,
Spaime ai schimbat în orânduire de noime,
Lege românească ai aşezat peste străina neînţelegere.
Foamea altora, de înalt, ai îndestulat.
Poate, la capete de răbdări,
Te-ai întrebat: Dece mie? Dece acum?
Şi răspunsul, şiroind de sânge şi adevăr,
La lumina zilei l'ai ridicat,
Într'o noapte, într'o zi, la un scăpătat,
Răspunsul adus de sora poesie:
La capătul codului, în palida entropie,
Se rup legăturile dela suflet la suflet,
Pom, casă, ţară, omenie,
Se transformă în închisoare,
În foame necruţătoare,
Fiecare în noaptea lui rătăceşte,
Într'o disperată şi turbure drumeţie,
Către scăparea din marele cleşte.
Poate că, ascuns în Ţara de peste Veac,
Tu aflaseşi de mult ieşire şi leac.

CĂTRE CEL DIN MIORIŢA

Păcurare totdeauna
Unde oile-ţi păscură
Lasă toamna, poate Luna,
Arsă urmă, turmă sură.

Păcurare, unde alţii
Vor veni să te numească
Se va stinge subt înalţii
Fagi zicala omenească.

Noapte va sui prin piedici
Către noi ce azi vom scrie
Încurcaţi în alte predici
Fapta care ar fi fost să fie.

Tot la nunţi stăm să ne-aprindem
Steaua de exil şi vina,
Prevestiri de fum întindem
Către locul cu lumina.

CORSI E RICORSI

Şi când pe frunze se va stinge seara
La foc vom sta cu gândul pe jăratec
Şi de uitare vom fugi cu vioara
Către lăuntrul lac însinguratec.

Te voiu chema pe nume şi pe fire.
Ştiind de tine voiu trăi din vasta
Prudenta ta pe zi încercuire.
Pluti-vom tineri prinşi în barca asta.

Cuvântul tipărit după ureche
Ţi-l voiu găti din nou pentru'nnoptare,
Cu Bach vom reieşi din noapte, veche
Închidere cu porţi de sărutare.

Iar zilei nouă-i vom găsi pereche
Chiar mâine'n patima repetitoare.

O M

Dacă sunt om,
Vreau să spun singurătate
Captând cu antene subţiri
Strigăte din alte singurătăţi,
Dacă sunt om
Nu mă lăsa îndreptat
Către neîndoială,
Fă din durerea absolută
Leac pentru puţinătate,
Imagine a fărâmei din tine
Care se miră
De-atâta străinătate.

ANOTIMP INEDIT

Visez la o primăvară cu umeri rotunzi
Mângâiaţi de libere mâini numitoare,
Cu flori sau cuvinte ordinatoare
Prin care, atent, să poţi să te-ascunzi.
Cu mâini neculese, cu ierburi amare,
Înverzind la o nouă mirare,
Crescând către-o fructă nepomenită,
De tremurul toamnei tămăduită.

SCRISOARE PIERDUTĂ

Poţi să mă ucizi dar nu să-mi răspunzi,
Astfel tu însuţi condamnat la tăcere
Dai din cuvinte ca din coadă,
Tot mai înalt, tot mai tare
Pe golul din tine desfăşurat peste lume.
De cuvântul om nu mai poţi să te-ascunzi,
Meşter în stilizată neomenie,
Altar desdumnezeit în cele patru
Nimicuri din care golul purcede.
Nici măcar nu ne putem duşmăni,
Stăpân tu peste umbra de jos,
Vrajă oglindită a unui duh străin,
Stăpân eu peste nimbul Ţării de sus,
Făcut, tu, din tot ce s'a spus,
Născut, eu, din ce încă nu s'a numit.
Nu, nici măcar nu ne putem duşmăni.
Moştenitor de căderi şi de uitate stihii,
Cumpărător de cuvinte condamnat la tăceri,
Cu o singură întrebare te-aş tocmi să te pierzi,
Dar taci, pentrucă poţi să mă ucizi
Dar nu să-mi răspunzi.

LA CE BUN POEŢI

La ce bun poeţi pentru vremi de cădere
Când din steaguri cad putrede culorile'nfrângerii?
La ce bun poeţii când îngeri
Se'nfrăţesc cu liliecii în turnuri
Pe care zeii le-au pierdut din vedere?
Când nenumirea capătă nume,
Când lângă altare Cuvântul
Se face cântec de lume,
Sunet ritmat pe'nţelesul auzului,
Atunci din ultimul rând,
Din ultima'ntrupare a omului
Care e şi cea dintâi,
Schimbând în întoarcere
Plecarea din *Ite, Misa est,*
Apare poetul pentru un nou botez.
Poetul face loc în cuvinte
Pentru revenirea zeului fugit,
Cuvintele purifică templele,
Izgonesc ritmul orfan de melodie,

Poetul se anunţă şi naşte din profeţie.
Poeţii fac legi pentruca înfrângerea
Omului să fie cumplită, ultimă şi neiertătoare,
Egală cu haosul iniţial
De unde Cuvântul din nou va servi
Dumnezeului mereu potrivit la cheia de suflet.

RĂSPUNS

Arbori fără răspuns
Întinzând în azur
Braţe fără cusur
Frunze de nepătruns

Întrebări vă întind
Degete chemătoare
Unghii înfig şi armate
În scorburi de lună vrăjind

Arbori cu voce pierdută
Sau dusă de vânt
Sau uitată'n pământ
Pe rădăcini petrecută

Doar în somnul pătruns
De comuna menire
Ne'ntâlnim printre fire
De-adânc în acelaş răspuns.

CULE

Stele de timp aruncate
Pe chilim omenesc,
Albe elanuri cruțate.
Din cronici răsar și menesc.

Rupte din har, ați rămas
Întregi în cădere,
Urne pentru popas
De viitoare putere.

Cule cu obraz de troițe
Și cu frunți de cetate
Înfruntați răsmerițe
În straie de libertate.

FILOLOGIE

Mă uit sau uit?
Nu mă uita nu-i tot una
Cu uitare... Și nici privire
Cu memorie.

Și totuși, Dulcinee din Toboso,
Zână sau țărancă din flori,
N'ai fost nicicând uitată,
Ci privită pentru amintirea tuturor.

Și totuși mă uit
Pentru a uita,
Din uitături multe neputând
Decât prin uitare ordona
Mulțimea privirilor.
În ce haos de imagini m'aș prăvăli
Dacă n'ar purcede uitare
Din neîntreruptul a mă uita,
Dacă din privire, auzire și celelalte

Preamăriri în a exista
N'aş arunca în uitare ce-a fost peste zi,
Pentru a rămâne cumpănit în a fi.

Uite-te, uite-mă, nu mă uita,
Din noaptea mea alegând
Taine deschise către ziua ta.

EXEGEZĂ

Am învățat să mă rog pretutindeni,
Pe stradă, în scris, în somn,
Unde o cât de măruntă ieşire
Pare a duce spre tine.
În zgomot, în tăcere, în aducere-aminte.
Cer: răsplată, pedepse, iertare.
Zic: loveşte pe cei ce ne'mpiedecă
Să te iubim, pe cei în uitare
De tine, sau în ură şi încleştare
De moarte cu voia ta.

Însă care dintre noi ştie
Cine ți-e'n voie sau în duşmănie?
E bine să se prăbuşească în pulbere
Ce e azi tiranie?
Sau demonul cu pedepse şi strategie,
Încolțit în lagăre şi tenebre
E o cale către ceea ce am uitat?
E rău sau e bine

Durerea care ne urcă spre tine?
Omul aruncat —de cine?—
Pe ultima treaptă de îndurare
E un vierme de nimic sau un mare
Christos pentru reînviere?

Şi-atunci unealta care ne'ndeamnă
Aparent la sfârşenie
Nu-i decât piatră de drum care'nseamnă
Pauze în smerenie,
Îndurerată reamintire.
Ce să-ţi cer decât bine şi pace
Pentru noi, pentru demoni şi dobitoace?
De pedeapsă, în ce va veni, în ceeace fu,
Ca de-o taină te îngrijeşti numai tu.
Peripatetic mă'nchin
Hic et nunc şi Amin.

CASTILIE-MUNTENIE

Nu semănaţi decât în oglinda din mine.
Galbenă, netedă una,
Uscată şi luminoasă ca Luna.
Verde cealaltă şi iluzorie
Ca un fragment de istorie
Rezemat în ciomag de ruine.

Spre toamnă vă găsesc asemănare
În plopii veseliţi ca'n sânziene
De aur, scăpărând amnare
Pe maluri de poteci sau de poiene.

Ciobani aici, sau dincolo, mânându-şi
Cu turma visele, cu câini etatea
Spre un mai vast apus, sunându-şi
Din fluier adunat singurătatea.

Ci dincolo de lunci stă diferenţa:
Tot mai departe'n lume Castilianii
Cu mări intacte măsurând esenţa
Şi'n spaţiul tragic manevrându-şi anii.

Iar noi am scris năuntruri de bejenie,
Coline'nseilând cu timp şi petic,
Din bărăgane am agonisit Muntenie,
Oniric ţărm am abordat ermetic.

Suntem asemeni dinspre antipoduri,
Urzim din noime stări complementare
Şi astfel pregătim pilot şi coduri
Pentru umana unitate viitoare.

LOCUL CU IISUS

Aici s'a născut Christos,
Timpuri rele'n spaţii grele,
Fiindcă se'ntâlnesc în ele
Ce-i de sus cu ce-i de jos.

Locul este de văzut,
Încă viu sub steaua blândă
Care-ameninţă osândă
Pentru omul decăzut,

Care sângeră salvare
Pentru ce-i în noi Iisus,
Gândurilor de mai sus
Pâlpâindă închinare.

E o margine de sat
Sau un centru de cetate,
Scânduri şi singurătate,
Fum şi zgomot dezolat.

Un păstor, o cerşetoare,
Un ministru împuşcat,
Au ghicit pe cer un sfat
Ca o lampă călătoare.

Magi cu barbă şi pistoale
Au venit să i se'nchine,
Sau cu gesturi sibiline
Să'l închidă'n protocoale.

Ce e viu şi nou în astre
Este Nazaret şi număr
Pitagoric prins pe-un umăr,
Marca rosturilor noastre.

Ce e vechi din bazaltine
Întunerecuri purcede,
Revoluţii patrupede
Pentru spaime bizantine.

Grotă sau bordei de paie
Locu-i pretudindenesc,
Îngheţări în jur domnesc
Concentrate pe văpaie.

Pruncul plânge omeneşte,
Printre cărţi răsună tunul,
Secoli izvorăsc din unul,
Plânsul an cu an îi creşte.

Din idee în idee
Bubuind raţionamente
Guri de orbi tot mai demente
Ne'nmânează altă cheie.

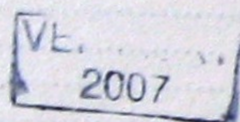
Stau în munţi, între Castilii,
Şi sălaşu-i în pădure,
Printre rugii arşi, de mure,
Străluceşte'n faptul zilii.

Nu e zgomot, nici cărare,
Toamna aur bea din frunză,
Soare roşu vrea s'ascunză
Lumii forma viitoare.

Numai pruncul e dovadă
De ce'n noi va fi să fie,
Peste soarta timpurie
Care'n spaţiu stă să cadă.

Ca un cuib cu'n ou feeric
E de toate'ntr'un corpuscul,
Răsărire şi crepuscul
Completând întregul sferic.

CUPRINS

VE.
2007

BIBLIOTECA
CENTRALA

PUBLICACIONES
DE LA ASOCIACION CULTURAL
HISPANO-RUMANA DE SALAMANCA

1. FRANCISCO ELÍAS DE TEJADA: *La Filosofía del Derecho y del Estado en Rumania.* Salamanca, 1949.

2. CIRILO POPOVICI: *La Organización judicial en Rumania.* Salamanca, 1949.

3. AURELIO RAUTA: *Bases jurídicas y sociales de la propiedad agraria en Rumania.* Salamanca, 1949.

4. GEORGE USCATESCU: *Concepción jurídica rumana.* Salamanca, 1949.

5. MIHAIL EMINESCU: *Poesii.* Edición crítica de Aurelio Rauta. Salamanca, 1950.

6. HORIA SIMA: *Menirea Naționalismului.* Salamanca, 1951.

7. ION LUCA CARAGIALE: *Cuentos rumanos.* Traducción de Aurelio Rauta. Salamanca, 1952.

8. ION LUCA CARAGIALE: *Teatru.* Salamanca, 1952.

9. HORIA STAMATU: *Diálogos (Poemas).* Edición bilingüe. Traducción de Aurelio Rauta. Salamanca, 1971.

10. VINTILA HORIA: *Noua poezie românească (Antologie).* «Colecția Meșterul Manole». Salamanca, 1960.

11. AURELIO RAUTA: *Modern Romanian Coins.* Salamanca, 1974.

12. VINTILA HORIA: *Viitor petrecut (Poeme).* Salamanca, 1976.

Coperta de Vintilă Horia